

LESERA

(La Moleta dels Frares, El Forcall)

Estudi
sobre la romanització
a la comarca dels Ports
FERRAN ARASA I GIL

LESERA

(La Moleta dels Frares, El Forcall)

Estudi
sobre la romanització
a la comarca dels Ports
FERRAN ARASA I GIL

EDITA:
Servicio de Publicaciones. Diputación de Castellón
Plaza de las Aulas, 1 - Castellón

DISEÑO PORTADA:
Marc Dufour

IMPRIME:
Gráficas de Castellón, S.A.
Marqués de la Ensenada, 8 - Castellón

ISBN: 505-6658-4
Dep. Legal: CS 426-1987

ÍNDIX

Preàmbul	5
Introducció	7
El medi físic	11
Primera part: La documentació arqueològica	
I. Notes històriques	17
I.1. Els seus propietaris	17
I.2. El descobriment... ..	18
I.3. Les primeres investigacions	24
II. Descripció	27
III. L'excavació de 1960	29
A. Sondeig I	29
A.1. Sector I	29
A.2. Sector IV	30
A.3. Sector V... ..	30
B. Sondeig II	33
Capa I - 0 a 1 m.	33
Capa II - 1 a 1'50 m.	35
Capa III - 1'50 a 1'60 m. - Part Superior	37
Capa IV - Des d'1'60 m. - Part Superior	38
Capes III-IV - 1'50 a 1'75 m. - Part Inferior	40
Capa V - Per sota d'1'75 m.	41
C. Sondeig III... ..	41
Capa I - 0 a 0'25 m.	42
Capa II - 0'25 a 0'60 m.	43
Capa III - 0'60 a 0'80 m.	44
Capa IV - 0'80 a 1 m.	45
Capa V - 1 a 1'10 m.	47
Capa VI - 1'10 a 1'30 m.	48
Capa VII - 1'30 a 1'75 m.	49
III.1. Estudi dels materials	52
III.1.1. Ceràmica feta a mà	52
III.1.2. Ceràmica de pasta grollera	53
III.1.3. Ceràmica ibèrica a torn	54
III.1.4. Ceràmica de vernís negre	56
III.1.4.1. <i>Campaniana A</i>	56

III.1.4.2. <i>Campaniana B</i>	56
III.1.4.3. <i>Bols hel·lenístics amb decoració en relleu</i>	56
III.1.4.4. <i>Altres produccions</i>	57
III.1.5. Ceràmica d'engalba grisa	57
III.1.6. Ceràmica de parets fines	57
III.1.7. Fonts amb vernís interior roig-pompeïà	58
III.1.8. Sigil·lata itàlica	58
III.1.9. Sigil·lata sudgal·lica	59
III.1.10. Sigil·lata hispànica	60
III.1.11. Sigil·lata clara A	61
III.1.12. Sigil·lata clara C	62
III.1.13. Ceràmica comuna romana	62
III.1.14. Àmfores	63
III.1.15. Mobiliari metàl·lic	63
III.1.16. Troballes diverses	64
III.1.17. Elements d'ornamentació	64
III.2. Interpretació	65
III.2.1. Sondeig I	65
III.2.2. Sondeig II	66
Nivell III (Capes III-IV)	66
Nivell II (Capa II)	68
Nivell I (Capa I)	70
III.2.3. Sondeig III	70
Nivell V (Capa VII)	71
Nivell IV (Capa VI)	72
Nivell III (Capa V)	72
Nivell II (Capes III-IV)	72
Nivell I (Capes I-II)	75
IV. El monetari	76
IV.1. Moneda ibèrica	76
IV.2. Moneda romana republicana	77
IV.3. Moneda hispano-romana	78
IV.4. Moneda romana imperial	79
V. Consideracions finals	82
Notes	89

Segona part: Un assaig d'interpretació

I. Epigrafia llatina	105
I.1. Inscripcions funeràries	105
I.2. La inscripció CIL II 4052	106
I.2.1. Història	106
I.2.2. Una nova lectura	110
II. La xarxa viària	114
II.1. Les fonts: Ptolemeu i els Itineraris	114
II.2. Lesera i els seus voltants	119
III. Ciutats, territoris i convents jurídics	122
Conclusions	133
Notes	135
Resum	147
Bibliografia	149